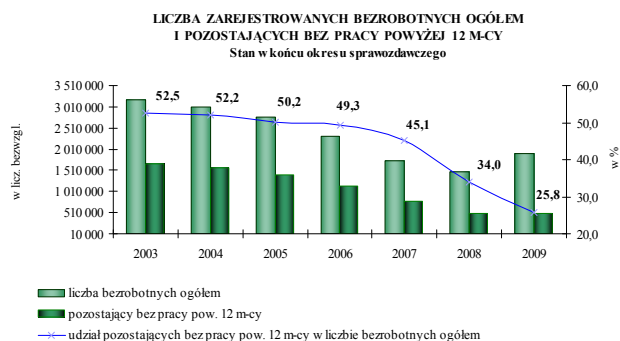

BEZROBOTNI POZOSTAJĄCY BEZ PRACY POWYŻEJ 12 MIESIĘCY OD MOMENTU ZAREJESTROWANIA SIĘ ORAZ DŁUGOTRWALE BEZROBOTNI

I. Bezrobotni pozostający bez pracy powyżej 12 miesięcy od momentu zarejestrowania się¹

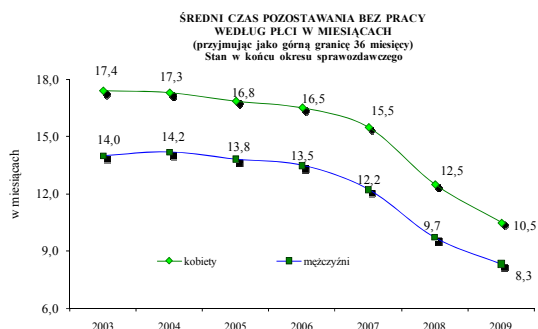
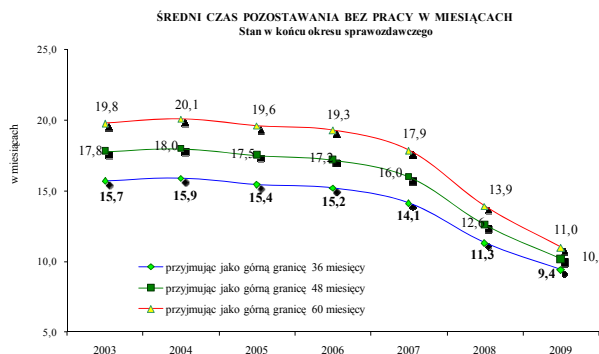
Jednym z najgroźniejszych zjawisk występujących na rynku pracy jest długie, ponad 12 miesięczne pozostawanie bez pracy.

W końcu 2009 r. w ewidencji urzędów pracy zarejestrowanych było 1892,7 tys. osób, w tym **488,9 tys. osób pozostawało bez pracy powyżej 12 miesięcy od momentu zarejestrowania się. Osoby takie stanowiły 25,8% ogółu bezrobotnych, czyli co czwarta zarejestrowana osoba ponad rok pozostawała bez pracy. W latach 2003-2006 co drugi bezrobotny pozostawał w rejestrach ponad 12 miesięcy.**

w zasadzie od II kwartału 2004 r., ale w dalszym ciągu pozostaje wysoka. **W końcu 2009 r. w grupie najdłużej oczekujących na podjęcie zatrudnienia znalazło się 245,7 tys. osób, tj. 13,0% ogółu zarejestrowanych.**

Pozytywnie interpretować należy fakt, że **średni czas pozostawania bez pracy systematycznie spada.** Przyjmując, jako górną granicę czasu pozostawania bez pracy przez osoby bezrobotne zarejestrowane w urzędach pracy 36 miesięcy, **średni czas pozostawania bez pracy wyniósł w końcu 2009 r. 9,4 miesiąca wobec 11,3 miesiąca przed rokiem.** Jeśli zwiększona zostanie górna granica czasu pozostawania bez pracy do 48 miesięcy

wówczas średni czas pozostawania bez pracy wyniósł 10,2 miesiąca, a przy granicy 60 miesięcy osoby zarejestrowane w urzędach pracy poszukiwały zatrudnienia średnio 11 miesięcy. W dalszej analizie jako górną granicę czasu pozostawania bez pracy przyjęte zostanie 36 miesięcy.

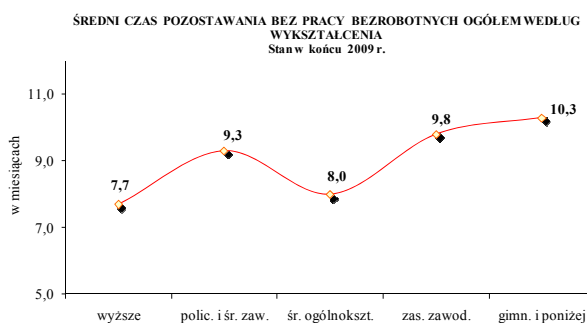
Podstawowym czynnikiem różnicującym czas pozostawania bez pracy jest płeć. Średni czas pozostawania w statystykach bezrobotnych kobiet wyniósł w końcu 2009 r. 10,5 miesiąca, a mężczyzn 8,3 miesiąca. Zatem mężczyźni

¹ W ramach statystyki publicznej od 1993 r. w okresach kwartalnych gromadzone są informacje dotyczące osób bezrobotnych wg czasu pozostawania bez pracy (tj. od momentu ostatniego zarejestrowania się bezrobotnego w powiatowym urzędzie pracy, obliczony w pełnych miesiącach).

poszukują zatrudnienia ponad 2 miesiące krócej niż kobiety. Również osoby zamieszkałe w miastach są w korzystniejszej sytuacji. W końcu 2009 r. średni czas pozostawania bez pracy bezrobotnych zamieszkałych na wsi wyniósł 10 miesięcy, a dla zamieszkałych w mieście był o 1 miesiąc krótszy.

Średni czas pozostawania bez pracy zależny był również od wieku, poziomu wykształcenia i stażu pracy zarejestrowanych bezrobotnych.

Dla osób w wieku 18 – 24 lata w końcu 2009 r. średni czas pozostawania w ewidencji urzędów pracy wynosił 6,2 miesiąca, następnie wielkość omawianego wskaźnika wzrastała wraz z wiekiem i bezrobotni w wieku 60-64 lata poszukiwali zatrudnienia 9 miesięcy dłużej (15,2 miesiąca).

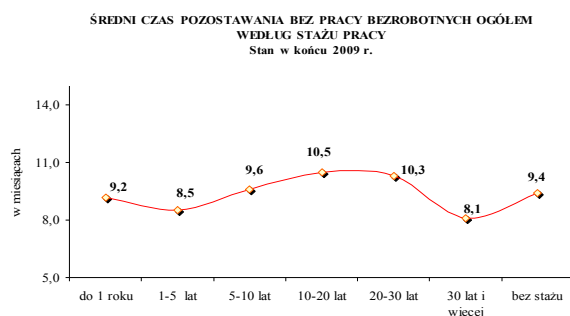

Wyższy poziom wykształcenia podobnie, jak niższy wiek, wpływa korzystnie na okres pozostawania bez pracy. W końcu 2009 r. bezrobotni z wykształceniem wyższym poszukiwali zatrudnienia 7,7 miesiąca, podczas gdy bezrobotni z wykształceniem gimnazjalnym i poniżej pozostawali w statystyce bezrobocia 10,3 miesiąca. Oznacza to, że osoby legitymujące się dyplomami wyższych uczelni blisko 3 miesiące krócej poszukiwały zatrudnienia niż bezrobotni z najniższym poziomem wykształcenia. Istotne jest, że osoby posiadające wykształcenie średnie

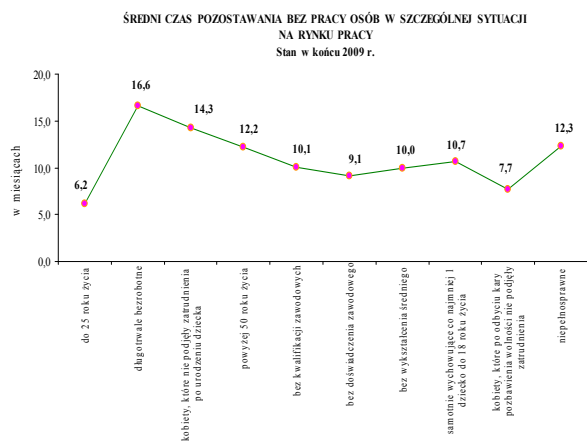
ogólnokształcące krócej pozostają bez pracy (8 miesięcy) niż osoby z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym (9,3 miesiąca), czy zasadniczym zawodowym (9,8 miesiąca).

Niższy wiek i wyższy poziom wykształcenia zmniejszają prawdopodobieństwo pozostawania bez pracy powyżej 12 miesięcy, ale nie wykluczają tego, gdyż długotrwałym bezrobociem zagrożone są także osoby wykształcone i młode.

Z kolei staż pracy nie wpływa bezpośrednio na czas pozostawania bez pracy. W końcu 2009 r. najdłuższy czas pozostawania bez pracy dotyczył osób posiadających staż pracy od 10 do 20 lat, którzy 10,5 miesiąca znajdowali się w ewidencji bezrobotnych oraz ze stażem 20-30 lat – 10,3 miesiąca. Natomiast najkrócej pozostawały bez pracy osoby z ponad 30 letnim stażem – 8,1 miesiąca. Należy jednak zaznaczyć, że bezrobotni nie posiadający stażu pracy średnio byli zarejestrowani 9,4 miesiąca.

Średni czas pozostawania bez pracy, w porównaniu z odnotowanym w końcu 2008 r., zmniejszył się we wszystkich grupach bezrobotnych bez względu na wiek, wykształcenie, staż pracy, czy znajdowanie się w szczególnej sytuacji na rynku pracy.

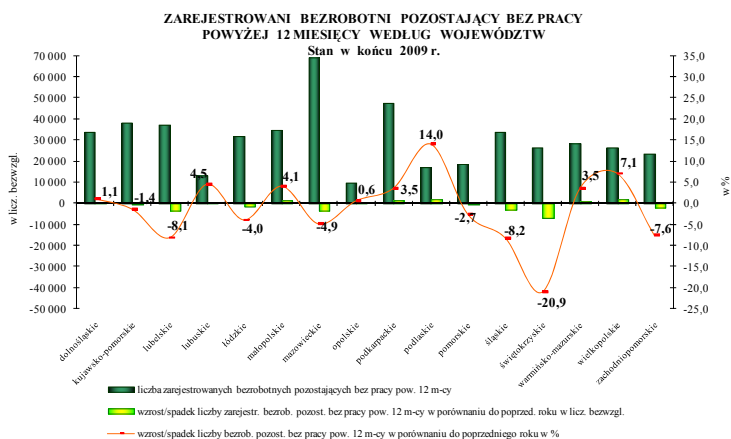
Najdłuższy czas pozostawania bez pracy dotyczył długotrwale bezrobotnych, którzy w końcu 2009 r. pozostawali bez pracy średnio 16,6 miesiąca.

Ponad 12 miesięcy poszukiwały zatrudnienia bezrobotne osoby powyżej 50 roku życia i niepełnosprawne. Najkrócej pozostawały bez pracy osoby młode (6,2 miesiąca) oraz osoby, które po odbyciu kary pozbawienia wolności nie podjęły zatrudnienia (7,7 miesiąca).

Kobiety, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka pozostawały bezrobotne ponad 14 miesięcy.

Terytorialne zróżnicowanie

Poziom bezrobocia jest zróżnicowany w poszczególnych regionach kraju. Najwyższa liczba pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy znajduje się w województwie, w którym zarejestrowanych jest też najwięcej bezrobotnych ogółem, czyli mazowieckim (69,1 tys. osób). Najmniej bezrobotnych pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy występuje w województwach: opolskim, podlaskim i lubuskim. Są to też województwa o najniższej liczbie zarejestrowanych bezrobotnych ogółem.

W końcu 2009 r. **odsetek pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy w stosunku do ogółu zarejestrowanych w danym województwie kształtował się w przedziale od 18,5% w województwie pomorskim do 33,6% w podkarpackim.**

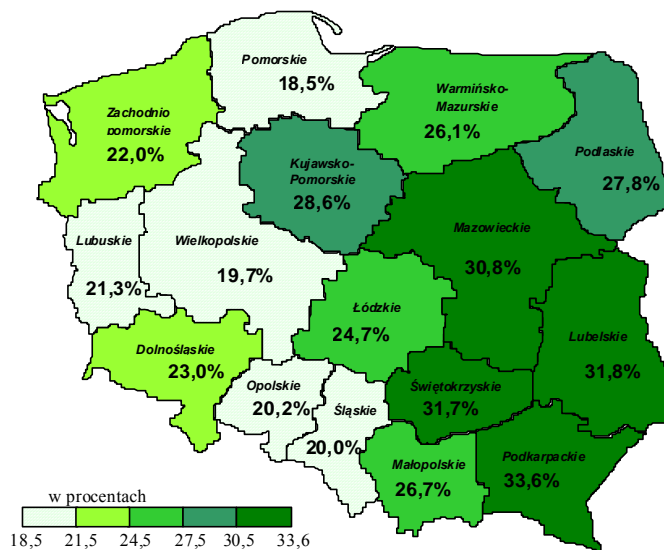
Rozpiętość wskaźnika udziału bezrobotnych powyżej 12 miesięcy w danym województwie w liczbie ogółem zarejestrowanych w województwie wyniosła w końcu 2009 r. – 15,1 pkt. proc., a tym samym zmalała o 1,6 pkt. proc. w stosunku do rozpiętości odnotowanej w końcu 2008 r. (16,7 punktu proc.).

Zróżnicowanie terytorialne, pod względem odsetka pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy od momentu zarejestrowania się w ogólnej liczbie bezrobotnych, pogłębiło się na poziomie powiatów.

Odsetek bezrobotnych pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy kształtował się w przedziale od 4,2% w M. Gdyni (pomorskie) do 48,3% w powiecie szydłowieckim (mazowieckie), a więc rozpiętość tego wskaźnika wyniosła 44,1 pkt. proc. (wobec 43,1 pkt. proc. w końcu 2008 r.). Najwięcej powiatów o najwyższych udziałach pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy w ogółem zarejestrowanych znajduje się w województwie mazowieckim, podkarpackim i świętokrzyskim, zaś w najlepszej sytuacji pozostają bezrobotni w powiatach zachodniej Polski.

UDZIAŁ POZOSTAJĄCYCH BEZ PRACY POWYŻEJ 12 MIESIĘCY W LICZBIE BEZROBOTNYCH OGÓŁEM W WOJEWÓDZTWIE
 (w procentach)

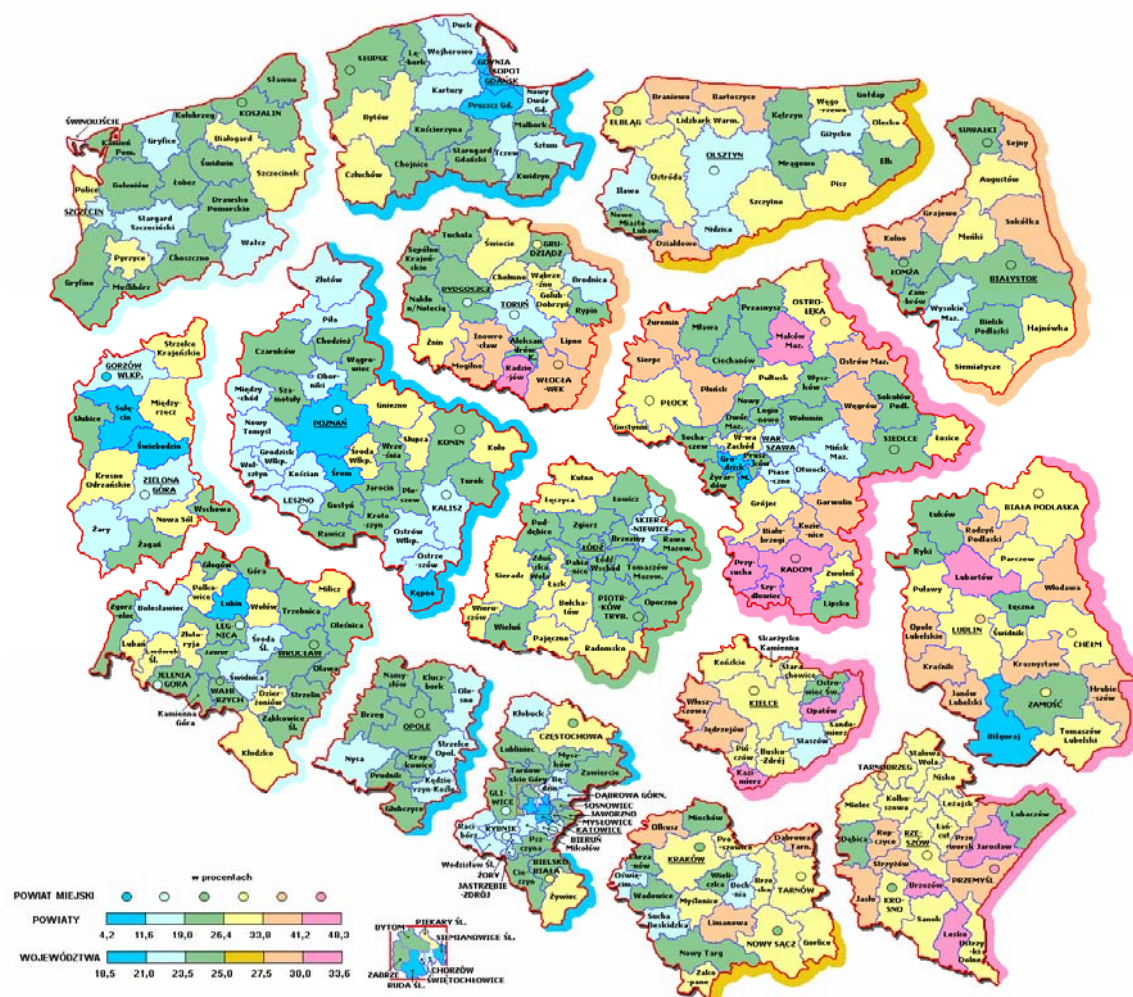
Stan w końcu 2009 r.

W 167 powiatach odsetek pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy w liczbie bezrobotnych ogółem był wyższy lub równy średniej krajowej (25,8%), a w 212 powiatach był od niej niższy. W 103 powiatach udział ten nie przekroczył 20%, przy czym w 13 powiatach mniej niż 10% bezrobotnych pozostawało bez pracy ponad rok od momentu zarejestrowania się. Najniższe udziały pozostających bez pracy ponad 12 miesięcy odnotowano w M. Gdynia (4,2%), M. Sopot (5,9%), M. Gdańsk (6,9%) i powiecie gdańskim (6,6%).

Najwyższy odsetek pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy odnotowano w powiecie szydłowieckim (48,3%), makowskim (47,9%), radomskim (47%) oraz M. Przemyśl (47%).

Udział osób pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy w ogólnej liczbie zarejestrowanych bezrobotnych według stanu w końcu 2009 r.

Wyszczególnienie	Poziom województw		Poziom powiatów	
	2008 r.	2009 r.	2008 r.	2009 r.
Najwyższa wartość w %	43,2	33,6	53,1	48,3
Najniższa wartość w %	26,5	18,5	10,0	4,2
Różnica pomiędzy wartością najwyższą i najniższą w punktach procentowych	16,7	15,1	43,1	44,1

Pozostający bez pracy powyżej 12 miesięcy zamieszkali na wsi i w mieście

Analogicznie, jak w populacji bezrobotnych ogółem, również **wśród bezrobotnych pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy, dominują mieszkańcy miast. Wśród bezrobotnych pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy zamieszkali na wsi stanowili 48,1%, w tym samym czasie w liczbie bezrobotnych ogółem mieszkańcy wsi stanowili 44%.**

W końcu 2009 r. w urzędach pracy zarejestrowanych było 832,9 tys. bezrobotnych zamieszkałych na wsi, w tym 235 tys. osób pozostawało bez pracy powyżej 12 miesięcy. W tym samym okresie w ewidencji było 1059,8 tys. bezrobotnych mieszkańców miast, w tym 253,9 tys. osób pozostawało bez pracy powyżej 12 miesięcy od momentu zarejestrowania się.

W końcu 2009 r. liczba bezrobotnych od ponad roku zmniejszyła się o 2,5% w stosunku do końca 2008 r., przy czym spadek liczby zamieszkałych w mieście był niższy i wyniósł 1,3% wobec

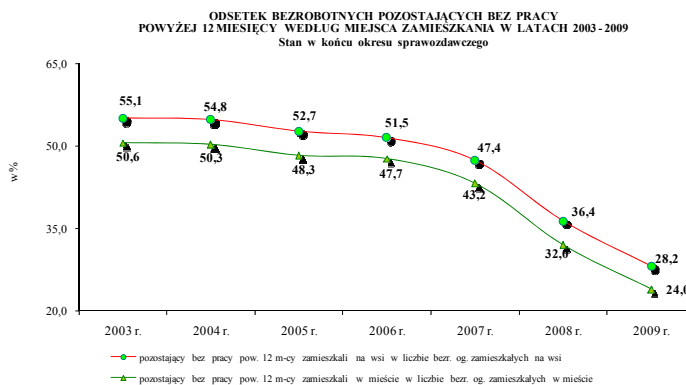
zmniejszenia się liczby pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy zamieszkałych na wsi o 3,7%. Warto dodać, że w tym samym czasie liczba bezrobotnych ogółem wzrosła o 28,4%.

Mimo szybszego spadku liczby pozostających w ewidencji bezrobotnych powyżej 12 miesięcy nadal w końcu 2009 r. w liczbie zarejestrowanych mieszkańców wsi 28,2% pozostawało bez pracy powyżej 12 miesięcy, natomiast wśród bezrobotnych mieszkańców miast wskaźnik ten wynosił 24%.

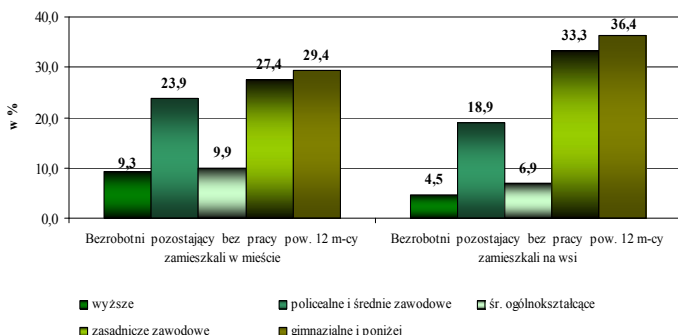
Również to **mieszkańcy wsi dłużej pozostają w ewidencji urzędów pracy.** W końcu 2009 r. mieszkańcy wsi średnio o miesiąc dłużej niż mieszkańcy miast pozostawali bez pracy (10 miesięcy wobec 9 miesięcy).

Jednak pozytywnym faktem odnotowywanym w ciągu ostatnich czterech lat jest systematyczny spadek odsetka pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy w ogółem zarejestrowanych zarówno na wsi, jak i w mieście.

Bezrobotni pozostający bez pracy powyżej 12 miesięcy zamieszkali na wsi są młodszy od zamieszkałych w mieście, tj. w końcu 2009 r. 43,7% długotrwale bezrobotnych na wsi miało mniej niż 35 lat (wobec 33,4% wśród pozostających bez pracy ponad 12 miesięcy zamieszkałych w mieście).

STRUKTURA BEZROBOTNYCH POZOSTAJĄCYCH BEZ PRACY POWYŻEJ 12 MIESIĘCY ZAMIESZKAŁYCH NA WSI I W MIEŚCIE WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA
Stan w końcu 2009 r.

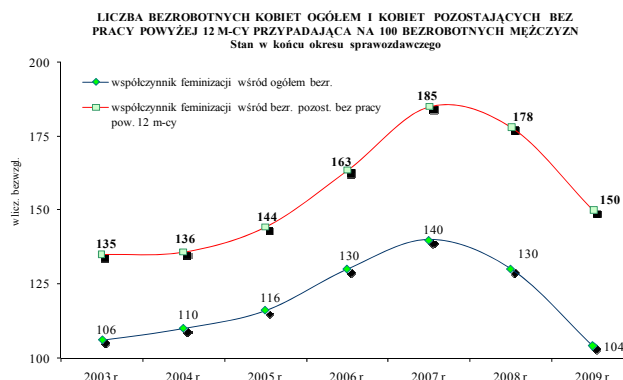
Z kolei bezrobotni zarejestrowani powyżej 12 miesięcy w mieście są lepiej wykształceni niż na wsi. Wykształceniem wyższym w końcu 2009 r. legitymowało się tam 9,3% pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy (na wsi 4,5%), wykształcenie policealne i średnie zawodowe posiadało 23,9% długotrwale bezrobotnych w mieście (na wsi 18,9%), natomiast wykształcenie zasadnicze zawodowe oraz gimnazjalne i poniżej posiadało 56,9% osób bezrobotnych zamieszkałych w mieście (na wsi 69,7%). Fakt ten wiąże się z relatywnie gorszym poziomem wykształcenia bezrobotnych zamieszkałych na wsi.

Pozostający bez pracy powyżej 12 miesięcy według płci

Wśród osób pozostających bez pracy ponad rok zdecydowanie przeważają kobiety, przy czym w ogólnej liczbie ludności Polski w końcu 2009 r. (38173 tys.) kobiety stanowiły prawie 52%, a współczynnik feminizacji wyniósł 107.

W końcu 2009 r. w urzędach pracy zarejestrowanych było 293,2 tys. kobiet pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy i 195,7 tys. mężczyzn. Była to jak do tej pory najniższa liczba zarejestrowanych bezrobotnych kobiet pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy.

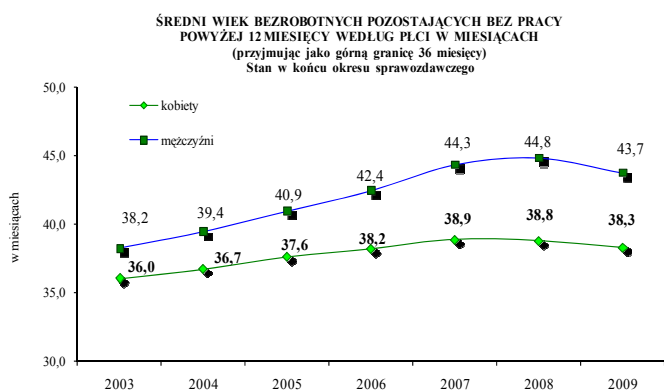
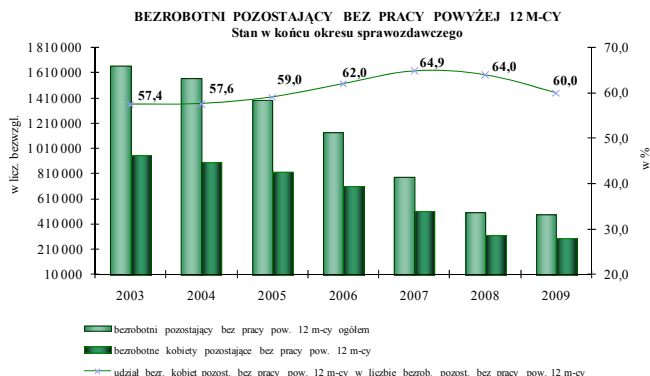
Współczynnik feminizacji wśród pozostających bez pracy ponad 12 miesięcy wyniósł 150, zaś wśród bezrobotnych ogółem 104 kobiety przypadły na 100 mężczyzn.

Na uwagę zasługuje fakt, że **liczba kobiet pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy odnotowana w końcu 2009 r. była o 69,7% niższa od najwyższej w historii bezrobocia po 1993 r. odnotowanej w końcu I kwartału 2004 r. (967,0 tys. osób).**

W porównaniu do końca 2008 r. liczba zarejestrowanych bezrobotnych kobiet w tej grupie zmalała o 8,6% (tj. o 27,8 tys. osób). W końcu 2009 r. wśród zarejestrowanych powyżej 12 miesięcy mężczyzn odnotowano wzrost o 15,3 tys. osób do poziomu 195,7 tys. osób (tj. o 8,5%). Należy zauważyć, że w tym samym czasie liczba bezrobotnych kobiet ogółem wzrosła o 16%, a mężczyźni o 44,7%.

W końcu 2009 r. wśród bezrobotnych ogółem kobiety stanowiły 51,1% zarejestrowanych, zaś w grupie pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy było 60% kobiet (tj. o 4,0 pkt. proc. mniej niż w końcu 2008 r.). W grupie 245,7 tys. bezrobotnych, którzy najdłużej, czyli ponad 2 lata, oczekiwali na podjęcie zatrudnienia, kobiety stanowiły aż 63,8%. Oznacza to, że 6 na 10 bezrobotnych zarejestrowanych w urzędach pracy od ponad 24 miesięcy stanowiły kobiety.

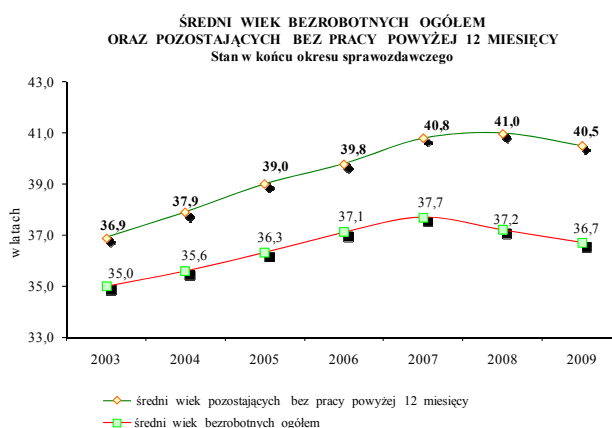
Analiza średniego czasu pozostawiania bez pracy wyraźnie pokazuje, że **kobiety w końcu 2009 r. pozostawały w ewidencji urzędów pracy przeszło 2 miesiące dłużej niż mężczyźni** mimo faktu, że są one młodsze i lepiej wykształcone.

Średni wiek zarejestrowanych w urzędach pracy kobiet (35,5 roku) był niższy niż bezrobotnych mężczyzn (38 lat) o 2,5 roku. **Kobiety pozostające bez pracy powyżej 12 miesięcy w końcu 2009 r. miały 38,3 roku, natomiast mężczyźni 43,7 roku**, czyli kobiety były niemal 5,5 roku młodsze od mężczyzn w omawianej grupie.

Pozostający bez pracy powyżej 12 miesięcy według wieku

Zachodzące zmiany demograficzne mają odbicie w strukturze zarejestrowanych bezrobotnych, gdzie coraz wyraźniej zauważalny jest proces starzenia się bezrobotnych, choć proces ten wyhamował w 2009 r. **Średni wiek zarejestrowanych bezrobotnych, który w końcu 2000 r. wynosił 33,7 roku, w końcu 2009 r. zwiększył się do 36,7 roku, czyli wzrósł o 3 lata. Z kolei średni wiek bezrobotnych pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy zwiększył się z 35,5 roku do 40,5 roku (wzrost o 5 lat), czyli osoby długotrwale bezrobotne były o blisko 4 lata starsze niż bezrobotni ogółem.**

Wzrost średniego wieku bezrobotnych wynika ze zmieniającej się struktury bezrobocia, czyli zmniejszania się liczby młodych bezrobotnych i wzrostu liczby bezrobotnych w starszych grupach wiekowych. Oczywiście nie jest to zjawiskiem zaskakującym na tle zachodzących zjawisk demograficznych.

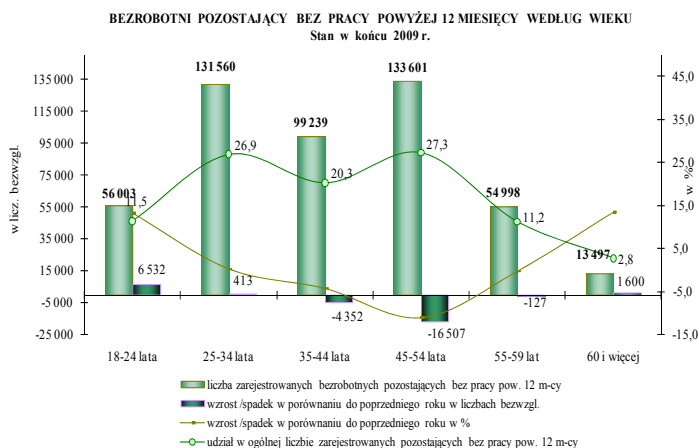
Równocześnie jednak należy zauważyć, że w porównaniu do 2008 r. zarówno średni wiek bezrobotnych ogółem jak i pozostających bez pracy ponad 12 miesięcy od momentu zarejestrowania zmniejszył się o 0,5 roku.

Specyficzną kategorią osób bezrobotnych od ponad roku jest młodzież. Jest to subpopulacja wymagająca szczególnej uwagi zważywszy, że osoby te dopiero osiągają wiek zdolności do pracy i dlatego też znalezienie się w sytuacji długotrwałego pozostawiania bez pracy w tej grupie wiekowej jest ze społecznego punktu widzenia zjawiskiem szczególnie niepokojącym. W końcu 2009 r. w ewidencji

urzędów pracy znajdowało się 56 tys. osób w wieku 18-24 lata, które pozostawały bez pracy powyżej 12 miesięcy (tj. 11,5% bezrobotnych od ponad 12 miesięcy).

W końcu 2009 r. najbardziej liczną grupę w ogółem zarejestrowanych (28,9%) stanowiły osoby w wieku 25-34 lata. Wśród pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy najliczniej reprezentowane były osoby w wieku 45-54 lata (27,3%) w liczbie 133,6 tys. osób.

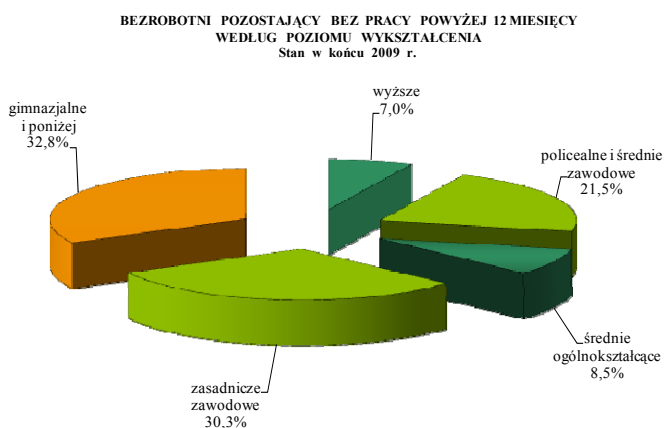
W porównaniu z 2008 r. liczba pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy zmniejszyła się o 12,4 tys. osób, przy czym największy spadek odnotowano w grupie 45-54 lata i wyniósł on 16,5 tys. osób, tj. 11,0%. Największy wzrost odnotowano wśród osób w wieku 18-24 lat – o 6,5 tys. osób, tj. o 13,2%.

Najbardziej narażone na pozostawanie bez pracy ponad 12 miesięcy są osoby w starszych grupach wiekowych, świadczy o tym zarówno średni czas pozostawania bez pracy, jak również udział bezrobotnych zarejestrowanych ponad rok w poszczególnych grupach wiekowych. Odsetek ten wzrasta wraz z wiekiem bezrobotnych. Udział pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy w ogółem bezrobotnych w poszczególnych grupach wiekowych kształtuje się od 13,2% w grupie 18-24 lata do 48,6% wśród bezrobotnych w wieku 60-64 lata.

Pozostający bez pracy powyżej 12 miesięcy według wykształcenia

Podobnie, jak wśród bezrobotnych ogółem, tak i wśród pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy najmniej jest osób legitymujących się dyplomami wyższych uczelni. W końcu 2009 r. w urzędach pracy zarejestrowanych było 34,2 tys. bezrobotnych pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy z wykształceniem wyższym, co stanowiło 7,0% pozostających bez pracy powyżej roku. Wśród bezrobotnych ogółem osoby legitymujące się dyplomami wyższych uczelni stanowiły 9,4%.

Najmniejsze szanse na rynku pracy mają osoby legitymujące się najniższym poziomem wykształcenia. W końcu omawianego okresu w ewidencji urzędów pracy było 308,3 tys. osób pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy z wykształceniem zasadniczym zawodowym oraz gimnazjalnym i poniżej i stanowiły one 63,1% ogółu zarejestrowanych pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy.

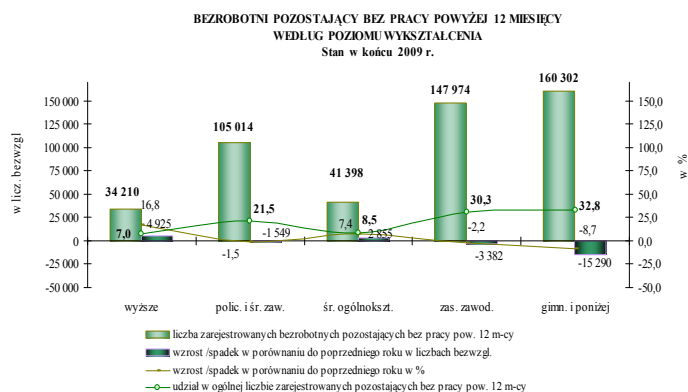
Niepokojąca jest także sytuacja osób zarejestrowanych ponad 12 miesięcy posiadających wykształcenie policealne i średnie zawodowe – 105 tys. osób tj. 21,5% bezrobotnych od ponad roku.

Dane statystyczne pokazują, że **im wyższy poziom wykształcenia tym mniejsze prawdopodobieństwo długiego pozostawania bez pracy.** W końcu omawianego okresu wśród bezrobotnych z wykształceniem wyższym bez pracy powyżej 12 miesięcy pozostawało 19,2%, natomiast wśród bezrobotnych z wykształceniem zasadniczym zawodowym 27,0% oraz 29,4% wśród bezrobotnych z wykształceniem gimnazjalnym i poniżej. Ważny jest fakt, że niższy odsetek pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy występuje w grupie osób posiadających wykształcenie średnie ogólnokształcące (20,3%) niż w grupie legitymującej się wykształceniem policealnym i średnim zawodowym (25,1%). Może to świadczyć o tym, że zdobycie wykształcenia policealnego jest jedynie przedłużeniem edukacji, ale nie zwiększa szans na rynku pracy. Jednocześnie osoby posiadające ściśle

Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej
Departament Rynku Pracy

określony zawodowy profil wykształcenia średniego są mniej chętnie zatrudniane niż osoby z wykształceniem ogólnokształcącym.

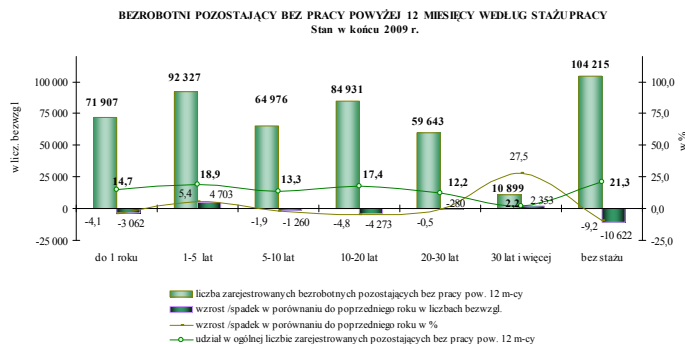
Wart podkreślenia jest fakt, że w odniesieniu do stanu z końca 2008 r. liczba długotrwale bezrobotnych zmniejszyła się wśród osób z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym (spadek o 1,5 tys. osób, tj. o 1,5%), zasadniczym zawodowym (spadek o 3,4 tys. osób, tj. o 2,2%) oraz gimnazjalnym i poniżej (spadek o 15,3 tys. osób, tj. o 8,7%). Wzrost natomiast odnotowano wśród osób z wykształceniem wyższym (o 4,9 tys. osób, tj. o 16,8%) oraz średnim ogólnokształcącym (o 2,9 tys. osób, tj. o 7,4%).

Pozostający bez pracy powyżej 12 miesięcy według stażu pracy

W końcu 2009 r. wśród osób bezrobotnych ogółem, jak i pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy dominowały osoby nie posiadające stażu pracy. Wśród bezrobotnych od ponad roku było 104,2 tys. osób bez stażu, co stanowiło 21,3% pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy. Kategoria ta prawdopodobnie dotyczy ludzi młodych i dopiero wchodzących na rynek pracy. Najmniej liczną grupę stanowiły osoby posiadające staż pracy powyżej 30 lat – 10,9 tys. osób, tj. 2,2% bezrobotnych pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy.

W końcu 2009 r. na znalezienie się w grupie pozostających bez pracy ponad rok najbardziej narażone były osoby ze stażem pracy od 10 do 20 lat oraz 20-30 lat, gdyż w grupach tych odsetek pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy w liczbie bezrobotnych ogółem w danej grupie wyniósł odpowiednio 29,9% i 29,1%. Najmniejsze udziały pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy odnotowano w grupach bezrobotnych z ponad 30 letnim stażem pracy – 18,6% oraz ze stażem pracy od 1 do 5 lat – 22,2%.

W 2009 r. w porównaniu do stanu z końca 2008 r. spadek poziomu bezrobocia odnotowany został w 5 grupach, przy czym najwyższy spadek dotyczył osób bez stażu pracy (o 10,6 tys. osób, tj. o 9,2%). Wzrost odnotowano wśród osób ze stażem pracy od 1 do 5 lat (o 4,7 tys. osób, tj. o 5,4%) oraz w grupie osób ze stażem pracy 30 lat i więcej (o 2,4 tys. osób, tj. o 27,5%)

Pozostający bez pracy powyżej 12 miesięcy według sekcji działalności gospodarczej

W końcu 2009 r. w urzędach pracy zarejestrowanych było 1493,9 tys. osób poprzednio pracujących, w tym 384,7 tys. osób pozostawało bez pracy powyżej 12 miesięcy, co stanowiło 25,7% ogółu zarejestrowanych poprzednio pracujących. Bez pracy do 1 miesiąca pozostawało 159,1 tys. osób poprzednio pracujących, a 950,2 tys. osób poszukiwało zatrudnienia od 1 do 12 miesięcy.

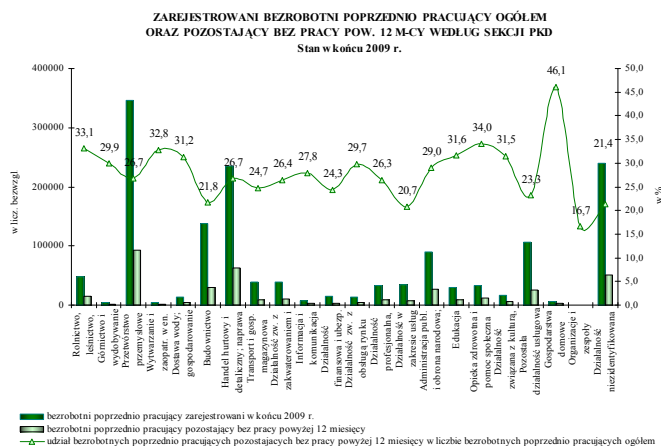
Najwięcej bezrobotnych pozostających bez pracy ponad rok przed zarejestrowaniem pracowało w sekcji przetwórstwo przemysłowe – 92,6 tys. osób, tj. 24,1% bezrobotnych od ponad roku poprzednio pracujących oraz w sekcji handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle – 62,9 tys. osób, tj. 16,4%.

Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej
Departament Rynku Pracy

Najmniej osób pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy pracowało przed zarejestrowaniem się w sekcji organizacje i zespoły eksterytorialne – 46 osób.

Wśród bezrobotnych dotychczas nie pracujących w liczbie 398,8 tys. osób było 104,2 tys. osób pozostających bez pracy ponad rok, co stanowiło 26,1% zarejestrowanych bezrobotnych dotychczas nie pracujących.

Odsetek pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy w liczbie zarejestrowanych bezrobotnych poprzednio pracujących w poszczególnych sekcjach kształtował się od 16,7% w sekcji organizacje i zespoły eksterytorialne do 46,1% w sekcji gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników.

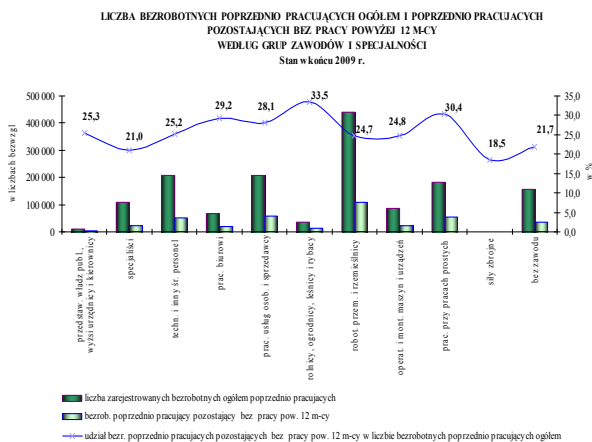
WYSZCZEGÓLNIENIE	Zarejestrowani bezrobotni w końcu 2009 r.		
	ogółem	w tym pozostający bez pracy powyżej 12 miesięcy	
	w liczbach bezwzględnych		w % do ogółem
Ogółem	1 892 680	488 898	25,8
z tego:			
dotychczas nie pracujący	398 753	104 215	26,1
poprzednio pracujący	1 493 927	384 683	25,7
z tego w sekcjach:			
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	47 323	15 668	33,1
Górnictwo i wydobywanie	4 797	1 436	29,9
Przetwórstwo przemysłowe	346 665	92 649	26,7
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektr., gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	5 153	1 692	32,8
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	13 277	4 148	31,2
Budownictwo	137 278	29 864	21,8
Handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	235 839	62 944	26,7
Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	39 252	9 677	24,7
Transport i gospodarka magazynowa	38 369	10 119	26,4
Informacja i komunikacja	8 142	2 266	27,8
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	14 325	3 482	24,3
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	13 142	3 904	29,7
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	32 355	8 520	26,3
Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	35 136	7 280	20,7
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	90 505	26 288	29,0
Edukacja	29 829	9 415	31,6
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	33 144	11 277	34,0
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	17 219	5 419	31,5
Pozostała działalność usługowa	106 599	24 853	23,3
Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby	5 439	2 506	46,1
Organizacje i zespoły eksterytorialne	275	46	16,7
Działalność niezidentyfikowana	239 864	51 230	21,4

Bezrobotni pozostający bez pracy powyżej 12 miesięcy według zawodów i specjalności

W końcu 2009 r. wśród zarejestrowanych bezrobotnych najmniej było osób posiadających zawody mieszczące się w grupie zawodowej „siły zbrojne” – 1 tys. bezrobotnych, w tym 138 osób pozostawało bez pracy ponad rok. Kolejną grupą byli „przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy” – 8,6 tys. zarejestrowanych bezrobotnych poprzednio pracujących. Z liczby osób

Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej
Departament Rynku Pracy

wymienionych w tej grupie, które pracowały przed zarejestrowaniem się 2,2 tys. osób pozostawało bez pracy powyżej 12 miesięcy, co stanowiło 25,3% bezrobotnych poprzednio pracujących w tej grupie zawodowej.

Trudności ze znalezieniem zatrudnienia mają przede wszystkim osoby o niskich kwalifikacjach. Wśród osób poprzednio pracujących pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy najliczniej reprezentowana była grupa „robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy” – 108,4 tys. osób, tj. 28,2% pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy.

W końcu 2009 r. w najkorzystniejszej sytuacji na rynku pracy pod względem odsetka pozostających bez pracy ponad rok byli bezrobotni żołnierze, gdyż w grupie poprzednio pracujących w siłach zbrojnych osoby długotrwale bezrobotne stanowiły 18,5% oraz bezrobotni posiadający zawody wymagające wyższych kwalifikacji zawodowych, tj. zaliczone do grupy „specjaliści” – 21,0%.

Najwyższy odsetek osób bezrobotnych ponad rok wśród poprzednio pracujących wystąpił w grupach: „pracownicy przy pracach prostych” (30,4% poprzednio pracujących bezrobotnych w tej grupie zawodowej), „rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy” (33,5%) oraz „pracownicy biurowi” (29,2%).

W końcu 2009 r. zarejestrowanych było 34,3 tys. bezrobotnych powyżej 12 miesięcy bez zawodu co stanowiło 8,9% osób poprzednio pracujących zarejestrowanych powyżej 12 miesięcy. Wśród osób poprzednio pracujących i nie posiadających zawodu 21,7% pozostawało bez pracy ponad rok podczas, gdy wśród posiadających zawody, odsetek ten wyniósł 26,2%.

W porównaniu ze stanem z końca 2008 r. najwyższy względny spadek dotyczył bezrobotnych od ponad roku poprzednio pracujących w zawodach zaliczanych do grupy „rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy” (o 8,5%) oraz pracowników biurowych (o 8,3%). Najwyższy względny wzrost dotyczył poprzednio pracujących w siłach zbrojnych (o 27,8%).

Ranking zawodów według liczby pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy

Zawód	Bezrobotni ogółem		Bezrobotni poprzednio pracujący		w tym pozostający bez pracy powyżej 12 miesięcy		
	w liczbach bezwzgl.	ranking	w liczbach bezwzgl.	ranking	w liczbach bezwzgl.	ranking	w % do poprzednio pracujących
Ogółem	1 892 680		1 493 927		384 683		25,7
Bez zawodu	377 746		157 573		34 271		21,7
Posiadający zawody	1 514 934		1 336 354		350 412		26,2
w tym:							
Sprzedawca	130 187	1	125 367	1	35 879	1	28,6
Ślusarz	48 476	2	45 710	2	10 547	2	23,1
Asystent ekonomiczny (zawód szkolny: Technik ekonomista)	43 603	3	33 224	3	9 714	3	29,2
Krawiec	35 648	4	30 413	6	9 617	4	31,6
Robotnik gospodarczy	31 595	6	31 252	5	8 560	5	27,4
Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym	23 478	12	22 999	12	7 916	6	34,4
Kucharz	30 930	8	25 978	8	7 809	7	30,1
Pracownik biurowy (Zawód szkolny: Technik prac biurowych)	25 972	10	24 207	10	7 802	8	32,2
Sprzątaczką	21 439	13	21 219	13	7 715	9	36,4
Murarz	33 186	5	31 600	4	7 584	10	24,0
Szwaczka	24 411	11	23 987	11	7 096	11	29,6
Robotnik budowlany	29 074	9	28 769	7	6 631	12	23,0
Technik mechanik	31 500	7	24 933	9	5 179	13	20,8
Tokarz	15 522	16	14 899	15	3 899	14	26,2
Technik rolnik	14 630	18	11 684	20	3 803	15	32,5
Ekonomista	18 445	14	13 599	19	3 516	16	25,9
Mechanik samochodowy	17 494	15	15 920	14	3 495	17	22,0
Robotnik placowy	8 540	34	8 431	30	3 424	18	40,6
Magazynier	14 534	19	14 411	16	3 332	19	23,1
Cukiernik	13 029	23	11 510	21	3 139	20	27,3

W pierwszych 20 zawodach w malejącym rankingu zawodów według liczby bezrobotnych poprzednio pracujących pozostających bez pracy ponad 12 miesięcy od momentu zarejestrowania się było 156,7 tys. osób poszukujących zatrudnienia ponad rok, co stanowiło 40,7% ogółu osób bezrobotnych od ponad 12 miesięcy poprzednio pracujących.

W wymienionym rankingu najwyższy odsetek długotrwale bezrobotnych odnotowano w zawodach: robotnik placowy (40,6% poprzednio pracujących w tym zawodzie pozostawało bez pracy powyżej 12 miesięcy), sprzątaczką (36,4%) oraz robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym (34,4%). Natomiast w zawodzie technik mechanik odsetek pozostających bez pracy ponad rok był najniższy i wyniósł 20,8%.

Bezrobotni w zawodzie sprzedawca zajmowali pierwszą lokatę w malejącym rankingu według liczby bezrobotnych ogółem, bezrobotnych poprzednio pracujących oraz bezrobotnych pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy. W końcu 2009 r. w ewidencji bezrobotnych było 35,9 tys. sprzedawców pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy, tj. 9,3% bezrobotnych od ponad roku, którzy pracowali przed nabyciem statusu bezrobotnego.

Na dalszych pozycjach uplasowali się: ślusarze – 10,5 tys. osób (2,7%) oraz asystenci ekonomiczni – 9,7 tys. osób (2,5%), itd. W wymienionym rankingu zawodów na 16 pozycji znalazł się zawód wymagający posiadania wyższego wykształcenia tj. ekonomista, którym legitymowało się 3,5 tys. osób poprzednio pracujących pozostających bez pracy ponad rok.

* * *

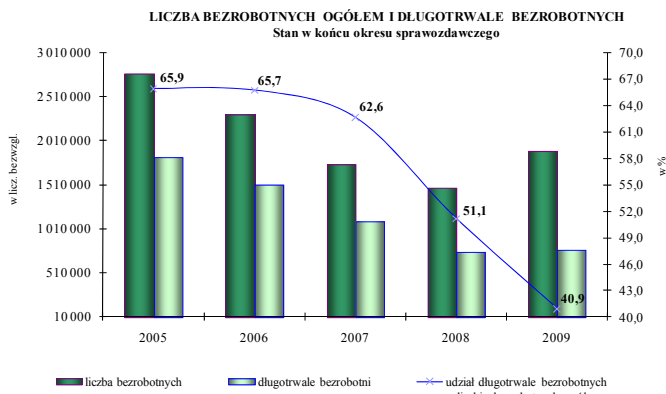
II. Długotrwale bezrobotni

Dane dotyczące osób długotrwale bezrobotnych według definicji zawartej w ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (art. 2 ust.1 pkt 5) obejmują szerszą grupę osób niż tylko pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy od momentu zarejestrowania się.

Zgodnie z art. 2 ust. 1 pkt 5 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy bezrobotną długotrwale jest osoba pozostająca w rejestrach urzędów pracy łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich 2 lat, z wyłączeniem okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego dorosłych. Definicja w obecnym brzmieniu wprowadzona została nowelizacją ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, która weszła w życie z dniem 1 lutego 2009 r.

Zgodnie z art. 49 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy między innymi osoby długotrwale bezrobotne uznane zostały za będące w szczególnej sytuacji na rynku pracy i do których skierowane powinny być różnego rodzaju działania mające na celu ich aktywizację.

Według stanu **w końcu 2009 r. zarejestrowanych było 774,5 tys. osób długotrwale bezrobotnych**. W porównaniu do stanu z końca 2008 r. odnotowano wzrost o 20,7 tys. osób, tj. o 2,8%. Prawo do zasiłku posiadało 11,5 tys. długotrwale bezrobotnych, tj. 3,0% ogółu bezrobotnych z prawem do zasiłku.

Dynamika wzrostu liczby długotrwale bezrobotnych odnotowana w końcu 2009 r. była 10-krotnie niższa niż wzrost poziomu bezrobocia ogółem. Przełożyło się to na istotny spadek udziału długotrwale bezrobotnych w ogólnej liczbie zarejestrowanych. **W końcu 2009 r. osoby długotrwale bezrobotne stanowiły 40,9% zarejestrowanych wobec 51,1% w końcu 2008 r. i 62,6% w końcu 2007 r.**

W 2009 r. status osoby długotrwale bezrobotnej uzyskało 841,3 tys. osób

(tj. o 8,2 tys. osób więcej niż w 2008 r.), co stanowiło 27,3% napływu bezrobotnych w tym okresie. Z kolei **odpływ z bezrobocia długotrwale bezrobotnych wyniósł 820,5 tys. osób**, czyli był o 352,9 tys. osób niższy niż w 2008 r. Długotrwale bezrobotni wyłączeni z ewidencji stanowili 30,8% ogółu wyrejestrowanych w 2009 r.

Podstawowym powodem odpływu osób długotrwale bezrobotnych były podjęcia pracy przez 239,9 tys. długotrwale bezrobotnych (29,2% odpływu długotrwale bezrobotnych). Liczba długotrwale bezrobotnych wyłączonych z powodu podjęcia pracy była o 134,8 tys. osób niższa niż w 2008 r., przy czym podjęcia pracy niesubsydiowanej zmniejszyły się o 125,1 tys. osób, zaś subsydiowane zatrudnienie podjęło 9,7 tys. osób długotrwale bezrobotnych mniej niż przed rokiem.

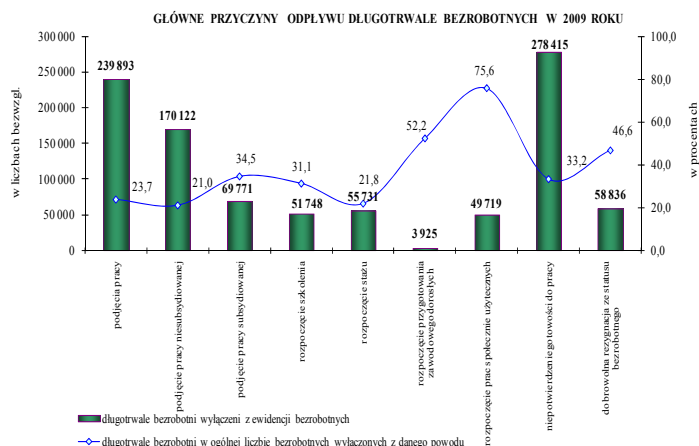
W 2009 r. prace niesubsydiowane podjęło 170,1 tys. osób z omawianej grupy (20,7% wyłączeń długotrwale bezrobotnych), natomiast subsydiowane zatrudnienie podjęło 69,8 tys. osób (8,5% odpływu długotrwale bezrobotnych).

W 2009 r. w ramach różnego rodzaju aktywnych programów rynku pracy w Polsce zaktywizowano 230,9 tys. osób długotrwale bezrobotnych, co stanowiło 33,1% ogółu bezrobotnych, którzy rozpoczęli udział w aktywnych programach. W porównaniu z 2008 r. liczba zaktywizowanych długotrwale bezrobotnych zmniejszyła się o 32 tys. osób, tj. o 12,2%.

W omawianym okresie w ramach prac interwencyjnych zatrudniono 16,7 tys. długotrwale bezrobotnych (5,7 tys. osób mniej niż przed rokiem), roboty publiczne podjęło 28,3 tys. osób (1,8 tys. osób mniej).

Otrzymanie środków na rozpoczęcie działalności gospodarczej było powodem wyłączenia z ewidencji 15,8 tys. osób długotrwale bezrobotnych (wzrost o 0,6 tys. osób w porównaniu z 2008 r.), zaś pracę w ramach otrzymanych przez pracodawcę środków na wyposażenie lub doposażenie stanowiska pracy dla skierowanego bezrobotnego podjęło 8,2 tys. długotrwale bezrobotnych (spadek o 1,8 tys. osób). Wśród ogółu bezrobotnych, którzy podjęli działalność gospodarczą osoby długotrwale bezrobotne stanowiły ok. 1/4. Tym samym najprawdopodobniej z powodu wyższego wieku oraz niższego w stosunku do pozostałych bezrobotnych poziomu wykształcenia osoby długotrwale bezrobotne rzadziej niż pozostali bezrobotni decydowały się na podjęcie działalności gospodarczej.

W 2009 r. długotrwale bezrobotni stanowili 41,4% osób, które rozpoczęły prace interwencyjne oraz 52,5% rozpoczynających roboty publiczne. Wysoki był udział długotrwale bezrobotnych wśród wyłączonych z ewidencji z powodu rozpoczęcia przygotowania zawodowego dorosłych – 52,2% ogółu rozpoczynających przygotowanie zawodowe dorosłych (3,9 tys. osób) oraz z powodu rozpoczęcia prac

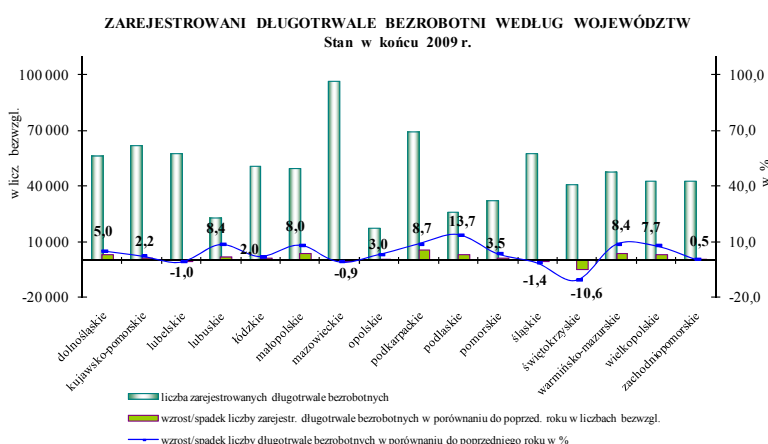

społecznie użytecznych – 75,6% rozpoczynających stanowiły osoby długotrwale bezrobotne (49,7 tys. osób).

W 2009 r. gotowości do pracy nie potwierdziło 278,4 tys. długotrwale bezrobotnych, co stanowiło 33,2% odpływu z tego powodu wśród bezrobotnych ogółem. Dobrowolnie ze statusu bezrobotnego zrezygnowało 58,8 tys. osób długotrwale bezrobotnych, co stanowiło 46,6% wyłączeń z tego powodu. Jednocześnie aż 83,9% osób, które zostały wyłączone ze statystyki urzędów pracy z powodu ukończenia 60/65 lat było długotrwale bezrobotnymi.

Terytorialne zróżnicowanie długotrwałego bezrobocia

Terytorialne zróżnicowanie jest cechą charakterystyczną polskiego rynku pracy. W związku z powyższym również poziom długotrwałego bezrobocia jest zróżnicowany w poszczególnych regionach kraju.

Najwyższą liczbę długotrwale bezrobotnych w końcu 2009 r. odnotowano w ewidencji urzędów pracy w województwach: mazowieckim, podkarpackim i kujawsko-pomorskim. Najmniej długotrwale bezrobotnych występuje w województwach opolskim, podlaskim i lubuskim. Są to też województwa o najniższym poziomie bezrobocia ogółem, przy czym należy pamiętać, że nie chodzi tu o stopę bezrobocia, a jedynie o liczbę bezrobotnych.

W końcu omawianego okresu **odsetek długotrwale bezrobotnych w stosunku do ogółu zarejestrowanych w danym województwie kształtował się w przedziale od 32,1% w województwie pomorskim do 49,2% w lubelskim.** Tym samym rozpiętość wskaźnika udziału długotrwale bezrobotnych w danym województwie w liczbie ogółem zarejestrowanych w tym województwie wyniosła 17,1 pkt. proc., czyli wzrosła w porównaniu z 2008 r., kiedy to wynosiła ona 15,4 pkt. proc. Oznacza to, że terytorialne dysproporcje pogłębiają się.

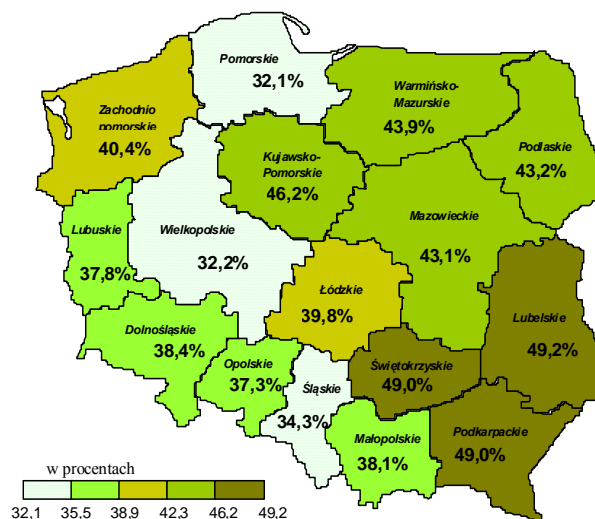
W przypadku powiatów odsetek długotrwale bezrobotnych kształtował się w przedziale od 9,5% w M. Gdyni do 65,2% w powiecie opolskim, a więc rozpiętość tego wskaźnika wyniosła 55,7 pkt. proc. (wzrost o 8,5 pkt. proc. w porównaniu do stanu z końca 2008 r.). W najlepszej sytuacji byli bezrobotni zamieszkali w województwach południowo-zachodniej Polski, gdyż tam najniższe były odsetki długotrwale bezrobotnych.

Na uwagę zasługuje fakt, że w 174 powiatach odsetek długotrwale bezrobotnych w liczbie bezrobotnych ogółem był wyższy lub równy średniej krajowej (40,9%), a w 205 powiatach był od niej niższy. W 13 powiatach udział ten był niższy niż 20%.

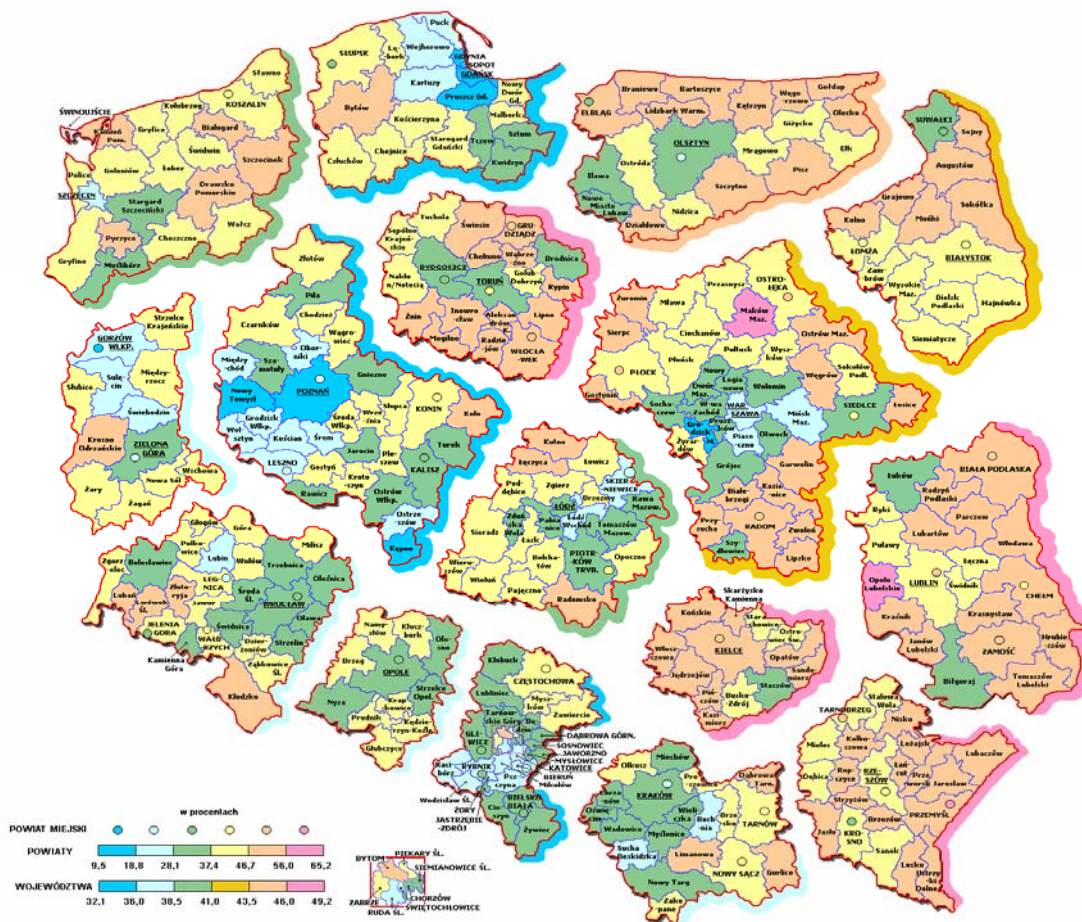
Najwyższe odsetki długotrwale bezrobotnych, tj. powyżej 60% odnotowano w 3 powiatach, a mianowicie: opolskim (65,2%), makowskim (61,1%) i M. Przemyśl (61,0%).

UDZIAŁ POZOSTAJĄCYCH BEZ PRACY POWYŻEJ 12 MIESIĘCY W LICZBIE BEZROBOTNYCH OGÓŁEM W WOJEWÓDZTWIE (w procentach)

Stan w końcu 2009 r.

Udział osób długotrwale bezrobotnych w ogólnej liczbie zarejestrowanych bezrobotnych według stanu w końcu 2009 r.

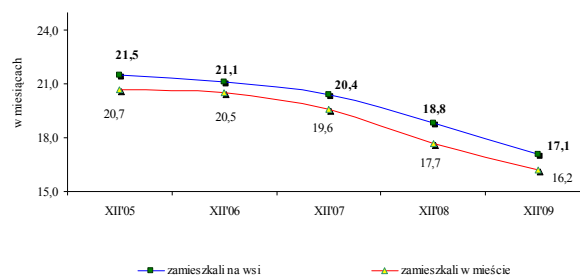
Wyszczególnienie	Poziom województw		Poziom powiatów	
	2008 r.	2009 r.	2008 r.	2009 r.
Najwyższa wartość w %	59,1	49,2	73,0	65,2
Najniższa wartość w %	43,7	32,1	23,8	9,5
Różnica pomiędzy wartością najwyższą i najniższą w punktach procentowych	15,4	17,1	49,2	57,7

Długotrwale bezrobotni zamieszkali na wsi i w mieście

Wśród osób długotrwale bezrobotnych w końcu 2009 r. było 363,1 tys. osób zamieszkałych na wsi (46,9%) i 411,4 tys. osób zamieszkałych w mieście (53,1%).

W końcu 2009 r. średni czas pozostawania bez pracy wynosił 9,4 miesiąca, zaś dla długotrwale bezrobotnych 16,6 miesiąca. **Długotrwale bezrobotni mieszkańcy wsi pozostawali w ewidencji bezrobotnych średnio ok. 1 miesiąc dłużej niż mieszkańcy miast (17,1 miesiąca wobec 16,2 miesiąca w mieście). Trudniejszą sytuację osób bezrobotnych zamieszkałych na wsi potwierdza również ich odsetek w liczbie długotrwale bezrobotnych.** W liczbie zarejestrowanych bezrobotnych zamieszkałych na wsi status długotrwale bezrobotnych posiadało 43,6%, a wśród zamieszkałych w mieście 38,8%.

ŚREDNI CZAS POZOSTAWANIA BEZ PRACY DŁUGOTRWALE BEZROBOTNYCH WEDŁUG MIEJSCA ZAMIESZKANIA W MIESIĄCACH (przyjmując jako górną granicę 36 miesięcy)
Stan w końcu okresu sprawozdawczego

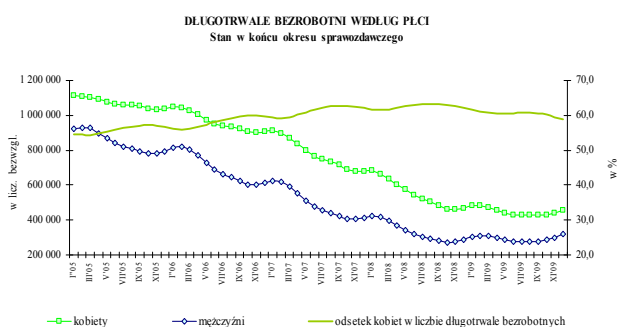

Osoby długotrwale bezrobotne na wsi są młodsze niż w mieście ale też gorzej wykształcone. W końcu 2009 r. 45% długotrwale bezrobotnych zamieszkałych na wsi miało mniej niż 35 lat, w mieście 35,2%. Wykształceniem wyższym w mieście legitymowało się 8,4% długotrwale bezrobotnych (na wsi 4,5%), z kolei wykształcenie zasadnicze zawodowe oraz gimnazjalne i poniżej posiadało 59,2% osób długotrwale bezrobotnych zamieszkałych w mieście (na wsi 69,8%).

Długotrwale bezrobotni według płci

Wśród osób długotrwale bezrobotnych, podobnie, jak w populacji bezrobotnych ogółem dominują kobiety. W końcu 2009 r. w urzędach pracy zarejestrowanych było 456,6 tys. kobiet długotrwale bezrobotnych i 317,9 tys. mężczyzn.

Odsetek kobiet w liczbie długotrwale bezrobotnych zmniejszył się z 62,2% w końcu 2008 r. do 59% w końcu 2009 r. – spadek wyniósł 3,2 pkt. proc. W tym samym okresie odsetek kobiet wśród zarejestrowanych ogółem spadł o 5,5 punktu procentowego (z 56,6% do 51,1%).

Kobiety długotrwale bezrobotne w końcu omawianego okresu stanowiły 47,2% ogółu zarejestrowanych kobiet, a mężczyźni długotrwale bezrobotni stanowili 34,3% ogółu zarejestrowanych mężczyzn.

W populacji bezrobotnych ogółem w końcu 2009 r. na 100 bezrobotnych mężczyzn przypadają 104 kobiety, w przypadku długotrwale bezrobotnych **na 100 mężczyzn przypadają 144 długotrwale bezrobotne kobiety.** Powyższe dane pozwalają na stwierdzenie, że kobiety są zdecydowanie bardziej narażone na długotrwale bezrobocie.

Kobiety charakteryzuje dłuższy czas pozostawania bez pracy niż mężczyźni. Długotrwale bezrobotne kobiety w końcu 2009 r. średnio pozostawały w ewidencji 17,1 miesiąca, podczas gdy dla mężczyzn wskaźnik ten wyniósł 15,9 miesiąca, a więc był o 1,2 miesiąca krótszy.

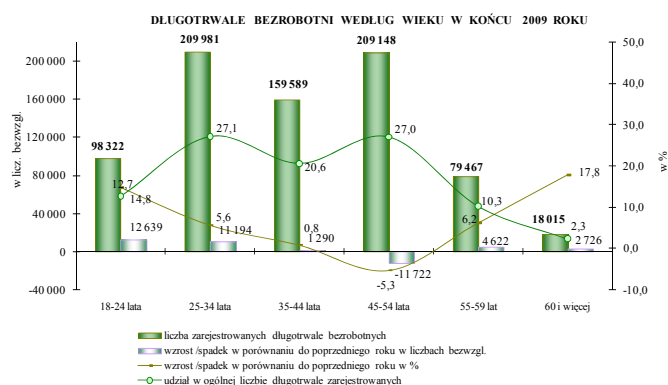
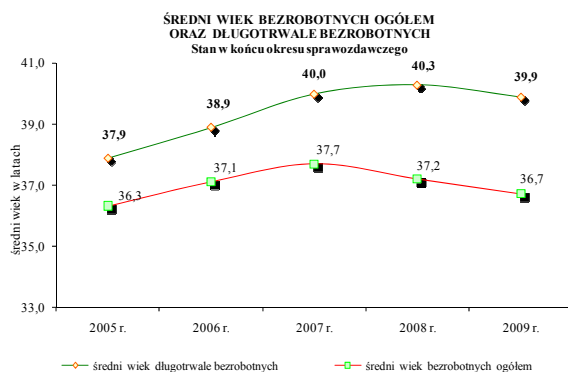
Warto dodać, że kobiety bezrobotne ogółem, jak i długotrwale bezrobotne są młodsze oraz lepiej wykształcone od mężczyzn, a mimo to mają większe problemy ze znalezieniem zatrudnienia i dłużej pozostają bezrobotne.

Długotrwale bezrobotni według wieku

W końcu 2009 r. średni wiek zarejestrowanych w urzędach pracy bezrobotnych wyniósł 36,7 roku, zaś **średni wiek długotrwale bezrobotnych wyniósł 39,9 lat, czyli był o ponad 3 lata wyższy.** Średni wiek bezrobotnych ogółem był o pół roku niższy niż w końcu 2008 r., natomiast średni wiek długotrwale bezrobotnych był o prawie 5 miesięcy niższy.

W strukturze osób długotrwale bezrobotnych w końcu 2009 r. znajdowało się 98,3 tys. osób długotrwale bezrobotnych w wieku 18-24 lata i stanowiły one 12,7% omawianej kategorii bezrobotnych. Wśród bezrobotnych ogółem młodzież stanowiła 22,5%, a więc odsetek bezrobotnych w wieku 18-24 lata był zdecydowanie wyższy niż wśród długotrwale bezrobotnych.

Najbardziej liczną grupę w zbiorowości długotrwale bezrobotnych – 27,1% stanowiły osoby w wieku 25-34 lata (28,9% ogółu bezrobotnych) oraz w wieku 45-54 lata – 27% (21,4% w liczbie bezrobotnych ogółem).

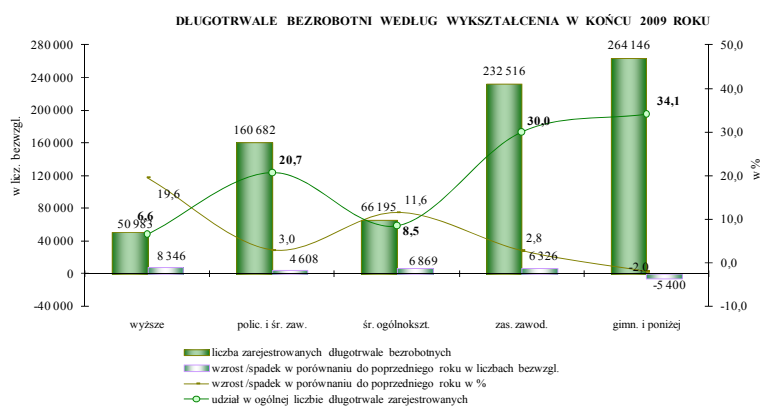
Najbardziej narażone na znalezienie się w grupie długotrwale bezrobotnych są osoby w starszych grupach wiekowych. Udział długotrwale bezrobotnych w ogółem zarejestrowanych w poszczególnych grupach wiekowych w końcu 2009 r. kształtował się od 23,1% w grupie bezrobotnych w wieku 18-24 lata do 56,2% wśród bezrobotnych w wieku 55-59 lat i 64,9% dla osób w wieku 60-64 lata. Potwierdza to, że wraz z wiekiem zmniejszają się szanse na szybkie uzyskanie zatrudnienia.

Długotrwale bezrobotni według poziomu wykształcenia

Mimo dynamicznego wzrostu liczby bezrobotnych legitymujących się dyplomami wyższych uczelni nadal w ewidencji urzędów pracy pozostaje najmniej osób posiadających wykształcenie wyższe. W końcu 2009 r. w urzędach pracy zarejestrowanych było 51 tys. osób długotrwale bezrobotnych z wyższym wykształceniem i stanowiły one 6,6% długotrwale bezrobotnych. Przy czym należy zaznaczyć, że osoby długotrwale bezrobotne mają niższy poziom wykształcenia niż ogółem zarejestrowani, gdyż wśród bezrobotnych ogółem odsetek legitymujących się wyższym wykształceniem wynosił 9,4%. W tym samym czasie wykształcenie zasadnicze zawodowe oraz gimnazjalne i poniżej posiadało 57,7% bezrobotnych ogółem i aż 64,1% długotrwale bezrobotnych.

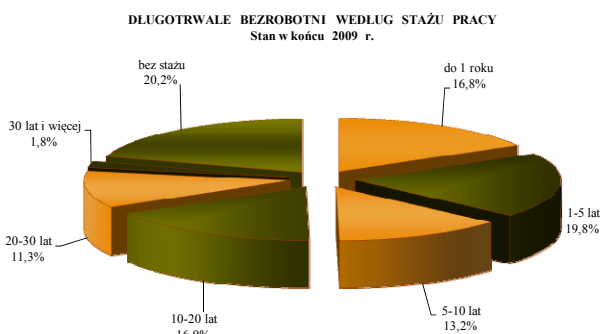
Wykształceniu przypisuje się kluczowe znaczenie w kontekście poszukiwania zatrudnienia. Im wyższy poziom wykształcenia tym mniejsze prawdopodobieństwo znalezienia się w sytuacji długotrwałego bezrobocia, co nie oznacza, że samo posiada nie wyższego wykształcenia wyklucza długie pozostawanie bez pracy.

W końcu 2009 r. wśród bezrobotnych z wykształceniem wyższym odsetek długotrwale bezrobotnych był najniższy i wyniósł 28,6%. W pozostałych grupach ze względu na poziom wykształcenia odsetek ten wzrastał, do 48,5% dla bezrobotnych z wykształceniem gimnazjalnym i poniżej. Należy jednak zauważyć, że większe szanse na krótsze pozostawanie bez pracy mają osoby z wykształceniem średnim ogólnokształcącym (32,5% długotrwale bezrobotnych wśród zarejestrowanych z tym wykształceniem) niż policealnym i średnim zawodowym (38,4%).

Długotrwale bezrobotni według stażu pracy

W końcu 2009 r. zarówno wśród osób bezrobotnych ogółem, jak i długotrwale bezrobotnych przeważały osoby nie posiadające stażu pracy. Wśród długotrwale bezrobotnych było 156,7 tys. osób bez stażu, co stanowiło 20,2% długotrwale bezrobotnych. Kategoria ta prawdopodobnie dotyczy ludzi młodych i dopiero wchodzących na rynek pracy.

Najmniej liczną grupę stanowiły osoby posiadające staż pracy powyżej 30 lat – 14,3 tys. osób, tj. 1,8% długotrwale bezrobotnych.

W końcu omawianego okresu najwyższe prawdopodobieństwo znalezienia się w grupie długotrwale bezrobotnych dotyczyło osób posiadających staż pracy 10-20 lat – 46,1% bezrobotnych w tej grupie spełniało kryteria by być zaliczonym do kategorii długotrwale bezrobotnych.

Jednocześnie wśród osób bez stażu pracy odsetek ten był znacznie niższy i wynosił 39,3%. Jednak w najlepszej sytuacji były osoby posiadające staż pracy powyżej 30 lat – 24,5% bezrobotnych w tej grupie było długotrwale bezrobotnymi, co może wynikać z faktu, że osoby te w miarę szybko nabywają prawo do świadczeń przedemerytalnych lub osiągają wiek emerytalny.